

مفهوم کدام بیت، با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) عاقبت دود دلش فاش کند از روزن / هر که از آتش دل سوزد و پیدا نکند
- (۲) عشق و مستوری ز هم دورند و راه پاکبازی / آن کسی آسمان رود کاین شیشه در بارش نباشد
- (۳) عشقت به قول مدعی پنهان نشاید داشتن / سرچشمه‌ی خورشید را نتوان به خاک انباشتن
- (۴) سرّ سخن عشق تو در سینه‌ی «سلیمان» / گنجی است نهان گشته ز ویرانه طلب کن

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم محوری: عشق پنهان شدنی نیست.

کدام بیت با سایر ابیات تناسب مفهومی ندارد؟

- (۱) می‌سوزم از اشتیاق در آتشم از فراقیت / کانون من سینه‌ی من سودای من آذر من
- (۲) قول مطبوع از درون سوزناک آید که عود / چون همی سوزد جهان از وی معطر می‌شود
- (۳) غوطه در خون می‌دهد دل را فروغ داغ عشق / می‌کند خورشید عالمتاب رنگین سنگ را
- (۴) این حدیث از سر دردی است که من می‌گویم / تا بر آتش ننهی بوی نیاید ز عبیر

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم محوری: نابرده رنج، گنج میسر نمی‌شود.

کدام بیت با بیت زیر، قرابت مفهومی دارد؟

«وصلت آن کس یافت کز خود شد فنا / هر که فانی شد ز خود مردانه‌ای است»

(۱) تا دل ز غم هجر پریشان نشود / شایسته‌ی ذوق وصل جانان نشود

(۲) به صول دوست گرت دست می‌دهد یک دم / برو که هر چه مراد است در جهان‌داری

(۳) راه عشق از خودی توست چنین پست و بلند / اگر از خویش برآیی همه‌جا همواری است

(۴) سعدی به قدر خویش تمنای وصل کن / سیمرغ ما چه لایق زاغ آشیان توست

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شرط رسیدن به معشوق عدم وابستگی به تعلقات دنیوی است.

مفهوم کدام ابیات، یکسان است؟

(الف) غسل در اشک زدم که اهل طریقت گویند / پاک شو اول و پس دیده بر آن پاک انداز

(ب) پاکی آموز به چشم و دل خود گر خواهی / که سراپای وجود تو مطهر گردد

(ج) به راه میکده حافظ خوش از جهان رفتی / دعای اهل دلت باد مونس دل پاک

(د) مردم پاک شود آن گاه به پاکی بین / دیده حق بین کن و آن گاه به حق بنگر

(۱) الف، ب

(۲) ج، ب

(۳) الف، د

(۴) ج، د

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. برای رسیدن به معشوق باید ابتدا پاک شویم.

مفهوم بیتِ زیر از همه‌ی ابیات دریافت می‌شود ، به جز :

«به آن‌چه می‌گذرد دل منه که دجله بسی / پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد»

۱) رهگذار است این جهان یارا بدو در دل میند / دل نیندد هوشیار اندر سرای رهگذر

۲) هر آن عاقل که او بندد دل اندر طاعت یزدان / نشاید گر پیوندد دل اندر خدمت سلطان

۳) چه دل بندی در این دنیا ایا خاقانی خاکی / که تا بر هم نهی دیده نه این بینی نه آن بینی

۴) زمانه‌ی گذران بس حقیر و مختصر است / از این زمانه‌ی دون برگذر که در گذر است

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم محوری: دل نبستن به دنیای فانی.

کدام ابیات، به ترتیب عذر آوردن «باز، بلبل و طاووس» را بازگو می‌کند؟

الف) عزم آن دارم کزین تاریک جای / رهبری باشد به خُلدَم رهنمای

ب) باز گویم هر زمان رازی دگر / در دهم هر ساعت آوازی دگر

ج) من اگر شایسته‌ی سلطان شوم / به که در وادی بی‌پایان شوم

۱) الف، ب، ج

۲) ب، الف، ج

۳) ج، الف، ب

۴) ج، ب، الف

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. خلد (طاووس پرنده‌ی بهشتی است) / آواز دادن (بلبل) / شایسته‌ی سلطان بودن (باز)

مفهوم کدام بیت، با سایر ابیات تفاوت دارد؟

(۱) رنج از کسی بریم که دردش دواى ماست / زخم از کسی خوریم که رنجش شفای ماست

(۲) دل است کاین همه خونم ز دیده می‌بارد / پَر است که آفت جان عقاب می‌گردد

(۳) بدی کان بر تو می‌آید ز چشم است و زبان و دل / مباحش ایمن که روز و شب تو را در خانه اعدايند

(۴) آب خاشاک چو بر خاطر خود دید چه گفت / هیچ شک نیست که هر چیز که بر ماست ز ماست

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم کلی: از ماست که بر ماست.

در کدام گزینه هر دو بیت، قرابت مفهومی دارند؟

(الف) دل چو از پیر خرد نقل معانی می کرد / عشق می گفت به شرح آنچه بر او مشکل بود

(ب) ز دل زبانه‌ی آتش که در دهان من است / به شرح داغ دل آتشین زبان من است

(ج) فعل آلوده گوهر آلاید / از خم سرکه، سرکه پالاید

(د) اگر آلوده شد گوهر به یک ننگ / نشوید آب صد دریا از او رنگ

(۱) الف، ب

(۲) الف، د

(۳) ب، ج

(۴) ج، د

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. از کوزه همان برون تراود که در اوست.

بیت زیر با کدام بیت، قرابت مفهومی دارد:

«شاد و بی‌غم بزی که شادی و غم / زود آیند و زود می‌گذرند»

۱) شاد باش و فارغ و ایمن که من / آن کنم با تو که باران با چمن

۲) تا غمت آمده از خانه‌ی دل جان رفته است / روزگاری است که این آمده و آن رفته است

۳) روزگار غصّه و دوران انده در گذشت / نوبت دل شادی است امروز سلیمان غم مخور

۴) به صلح و جنگ جهان هیچ اعتماد مکن / که صلح او همه هزل است و جنگ او باد است

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. خوبی و بدی گذرا هستند.

کاربرد معنایی فعل «ماندن» در کدام بیت، متفاوت است؟

- (۱) ای دل بشارتی دهمت محتسب نماند / وز می جهان پر است و بت می گسار هم
- (۲) دردا که یار در غم و دردم بماند و رفت / ما را چو دود بر سر آتش نشاند و رفت
- (۳) بر آن بودش اندیشه کاندر جهان / نماند کسی از نژاد مهان
- (۴) مکن شادمانی به مرگ کسی / که دهرت نماند پس از وی بسی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۲ به معنی رها کردن و در سایر گزینه‌ها ماندن است.

در عبارت زیر، به ترتیب چند صفت پیشین و چند صفت پسین وجود دارد؟

«وہ کہ چہ پاییز دلنوازی است. این برگ خشک کہ بر زمین سرد و بی‌روحش می‌بینی نوای کدام نی روح‌بخش را

می‌نوازد؟ مثل این است کہ پاییز همه‌ی نوا و نغمه‌اش را در جان زمین جاری می‌کند.»

(۱) پنج، شش (۲) پنج، پنج (۳) شش، هفت (۴) چهار، پنج

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. صفت‌های پیشین: چه، این، کدام، همه، همه

صفت‌های پسین: دلنواز، خشک، سرد، بی‌روح، روح‌بخش

با توجه به متن زیر، کدام گزینه غلط است؟

«نوجوانی میان بالا با بر و بازویی خوش‌تراش و رعنا، سوار بر اسبی سینه فراخ پیشاپیش سپاه خود، دروازه‌های غربی

تهران را با هیجان و شور بسیار به قصد تبریز پشت سر می‌گذاشت.»

(۱) در متن سه نقش تبعی (معطوف) آمده است.

(۲) اجزای تشکیل‌دهنده عبارت «نهاد + مفعول + فعل» است.

(۳) در کل متن، حذف فعل به قرینه‌ی معنوی دو بار یافت می‌شود.

(۴) نقش «سوار بر اسبی سینه فراخ» و «پیشاپیش سپاه خود» هر دو قیدی است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معطوف: بازو، رعنا، شور - پشت سر می‌گذاشت نیازمند مفعول است.

نقش واژه‌های مشخص شده در بیت زیر، کدام است؟

«در هوای گِلِ روی تو بود خواجه را / هم نفس بلبل شب‌خیز خوش‌الحنان همه شب»

(۱) مضاف‌الیه، مفعول، مسند، نهاد

(۲) مضاف‌الیه، مضاف‌الیه، مسند، نهاد

(۳) مضاف‌الیه، مفعول، نهاد، مسند

(۴) متمم، مضاف‌الیه، نهاد، مسند

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. خواجه را هم نفس (را فک اضافه): هم‌نفس خواجه

اگر بخواهیم نمودار «وابسته‌ی وابسته» را در مصراع‌های زیر ترسیم کنیم، کدام مورد متفاوت است؟

(۱) باز آ و حلقه بر در رندان شوق زن
(۲) شرط است احتمال جفا‌های دشمنان
(۳) معجزات پنج پیغمبر به رویش در پدید
(۴) نرگس مسست وی آزار دلم می‌طلبد

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
گزینه‌ی ۱: شوق
گزینه‌ی ۲: دشمنان
گزینه‌ی ۴: وی و - م مضاف‌الیه مضاف‌الیه هستند.
در گزینه‌ی ۳ پنج صفت مضاف‌الیه است.

ترتیبِ ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «مجاز، تشبیه، استعاره، ایهام تناسب و تلمیح» در کدام گزینه درست است؟

(الف) می‌زند حلقه‌ی زلف تو در غارت جان / نتوان با سر زلف تو به جانی در بست

(ب) گر بدین شیوه کند چشم تو مردم را مست / نتوان گفت که در دور تو هشیاری هست

(ج) جان صوفی نشد از جام کدورت صافی / تا نشد در تن خم خانه چو دُردی به نشست

(د) می به هشیار ده ای ساقی مجلس که مرا / نشئه‌ای هست هنوز از می باقی الست

(هـ) خوردم از دست تو جامی که جهان جرعه‌ی اوست / هر که زین دست خورد می برود ز دست

(۱) ج، الف، د، ب، هـ (۲) ج، ب، هـ، الف، د (۳) هـ، الف، ب، د، ج (۴) هـ، ج، الف، ب، د

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مجاز: جام / تشبیه: جام کدورت / استعاره: حلقه‌ی زلف غارت می‌کند / ایهام تناسب:

مردم / تلمیح: الست

آرایه‌های مقابل همه‌ی ابیات تماماً درست است ، به جز:

- ۱) این عالم پرشور که آرام ندارد / از دامن صحرای تو یک موج سراب است (تشبیه، مجاز)
- ۲) از نرگس بیمار بود تازگی حسن / معموری آفاق ز دل‌های خراب است (تناقض، استعاره)
- ۳) در دل فکند شور جزا گریه‌ی تلخش / از آتش رخسار تو هر دل که کباب است (حس آمیزی، ایهام تناسب)
- ۴) مجنون چه کند مسمت نگردد، که در این دشت / هر موج سرابی که بود موج شراب است (تلمیح، جناس)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مجاز ندارد.

گزینه‌ی ۲: تناقض: معموری (ابادی) از خرابی / استعاره: نرگس

گزینه‌ی ۳: حس آمیزی: گریه تلخ / ایهام تناسب: شور

گزینه‌ی ۴: تلمیح: مجنون / جناس: سراب و شراب

آرایه‌های بیت زیر، کدام‌اند؟

«ساز هستی غیرآهنگ عدم چیزی نداشت / هر نوایی را که وا دیدم خموشی می‌سرود»

(۱) استعاره، مجاز، ایهام، تضاد، حسن تعلیل

(۲) تشبیه، مجاز، پارادوکس، کنایه، حسن تعلیل

(۳) تشبیه، تضاد، ایهام، پارادوکس، حس آمیزی

(۴) استعاره، اغراق، ایهام تناسب، جناس، حس آمیزی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تشبیه: ساز هستی / تضاد: آهنگ و خموشی / حس آمیزی: دیدن نوا / ایهام: نوا / تناقض:

نوا خاموشی می‌سراید.

کدام بیت، دارای «تلمیح، تضمین و حسن تعلیل» است؟

(۱) نیازی نیست با شعرم تخلص خواهی خود فرمود / که چرخ، این سکه‌ی دولت به نام شهریاران زد

(۲) شهر ری خالی شد از مهر و محبت خواهی گفت / مهربانی کی سرآمد شهریاران را چه شد

(۳) نگین ملک سلیمان چراغ عرش خداست / گردش نه حلقه برانگشت اهرمن باشد

(۴) لاله چون تاج فریدون بدرخشد کز کوه / پرچم کاوه‌ی نوروز پدیدار آمد

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تلمیح به خواهی شیراز، مصرع دوم تضمین از شعر حافظ. دلیل نیارودن تخلص مشهور

بودن اسم شهریاران حسن تعلیل دارد.

کدام اثر، «غلط» معرفی شده است؟

- ۱) (حملة ی حیدری: باذل مشهدی) (روضه ی خلد: مجدخوافی)
- ۲) (شلوارهای وصله دار: رسول پرویزی) (جوامع الحکایات: محمد عوفی)
- ۳) (ماه نو و مرغان آواره: رابیند رانات تاگور) (سه دیدار: نادر ابراهیمی)
- ۴) (زندان موصل: شهید آوینی) (عباس میرزا آغازگری تنها: مجید واعظی)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. زندان موصل اثر اصغر رباط جزئی است.

در میان گروه واژه‌های داده شده، املائی چند واژه نادرست است؟

«ثنا و سپاس، غرص و نشانیدن، صفوت و برگزیده، تداعی و یادآوری، شیهه و آواز اسب، غاش و کوهه‌ی زین، آذرم و

حیا، سریر و اورنگ»

(۱) دو

(۲) سه

(۳) چهار

(۴) پنج

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. املائی درست: غرس، قاش، آذرم

املاي کدام بيت، درست است؟

(۱) ارغوان و ثمن برابر بيد / رايتي برکشيد، سرخ و سپيد

(۲) هر نفس اين پرده‌ي چابک رقيب / بازي‌اي از پرده برآرد غريب

(۳) پياله بر کفتم بند تا سحرگه حشر / به مي ز دل ببرم حول روز رستاخيز

(۴) روزه يک سو شد و عيد آمد و دلها برخاست / مي ز خم خانه به جوش آمد و مي بايد خاست

گزينه ۲ پاسخ صحيح است. املاي درست در گزينه‌ي ۱ سمن، در گزينه‌ي ۳ هول و در مصراع دوم گزينه‌ي ۴ خواستند است.

در کدام عبارت، غلط املائی به چشم می‌خورد؟

(۱) از ضرب گرز و شمشیر ارواح از اشباه دوری جُسته.

(۲) آن‌چه مذموم عقل و مکروه شرع و نقل است رد ننماید.

(۳) لکن ایشان را به حرس فرستادند تا لیختی بیدار شوند.

(۴) و او را اوقاف بسیار باشد از مستغلات و زراع در آن دیار.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اشباح درست می‌باشد.

معنی مقابل چند واژه نادرسیت است؟

(معجزه: روسری) (فاحش: واضح) (حمایل: نگه دارنده) (خستین: مجروح) (هریوه: ترسناک) (آزگار: کامل) (تعیب:

سرزنش) (روایی: رونق داشتن) (محفوظ: پست شدن)

(۱) دو

(۲) سه

(۳) چهار

(۴) پنج

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. خستین: مجروح کردن / هریوه: منسوب به هرات، هراتی / تعیب: رنج و سختی / محفوظ:

بهره‌ور

معنی واژه‌های زیر به ترتیب، کدام است؟

«فروماندن، کراهیت، سبک‌سری، صباحت»

۱) متعجب شدن، زشتی، آزاداندیشی، خوب‌رویی

۲) متحیر شدن، ناپسندی، حماقت و فرومایگی، زیبایی

۳) متحیر کردن، ناپسندی، آزاده‌خواهی، شراب‌صبحگاهی

۴) متعجب کردن، زشت، حماقت و فرومایگی، خوب‌رویی و سفیدی رنگ انسان

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فروماندن: متحیر شدن / کراهیت: ناپسندی / سبک‌سری: حماقت و فرومایگی / صباحت:

زیبایی، خوب‌رویی و سفیدی رنگ انسان

معنی کدام واژه در مقابل آن «غلط آمده است»؟

- (۱) (یله: آزاد) (سودا: هوس) (۲) (نمط: نوع) (مولع: آزمند)
- (۳) (اهلیت: لیاقت) (گسیل کردن: روانه کردن) (۴) (نسیان: فراموشی) (وقب: برآمدگی پشت پای اسب)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. وقب: هر فرورفتگی اندام چون گودی چشم